

Creiem també que manca alguna notícia sobre els treballs publicats aquests darrers temps als Estats Units d'acord amb les noves tendències de la lingüística descriptiva. Igualment, un autor de la transcendència de Coseriu, bé que les seves obres siguin de caràcter teòric, hauria d'ésser citat en el llibre, ni que només fos per les freqüents referències als problemes de la filologia hispànica que hom pot trobar en les dites obres.

Tanmateix, tot el que acabem de dir no significa que no reconeguem les qualitats de l'obra que comentem, com l'extraordinària coneixença que l'autor demostra dels grans i petits problemes de la lingüística hispànica i la claredat amb què són exposats. Ens fem càrrec de l'orientació i interessos que cal esperar de l'autor dins de la filologia romànica tradicional. Però és d'esperar, en un futur no massa llunyà, una major coneixença i estima recíproques entre els representants de les diferents tendències integrades en la que podríem anomenar lingüística romànica clàssica i els qui aspiren a obrir nous horitzons en la metodologia i interessos de la nostra ciència i de la lingüística en general d'ençà de Saussure a Europa i de Bloomfield a Amèrica.

Josep ROCA I PONS

GEORG KREMNITZ: *Versuche zur Kodifizierung des Okzitanischen seit dem 19. Jahrhundert und ihre Annahme durch die Sprecher*. Tübingen, 1974. vi + 482 pàgs. («Tübinger Beiträge zur Linguistik», 48).

Aquest llibre és una bona introducció a la història, fins ara poc estudiada, del procés de normalització de la llengua occitana del 1800 ençà. Aquesta temàtica central de l'obra és precedida d'importants consideracions teòriques sobre la problemàtica de les relacions entre llengua i dialecte, sobre el bilingüisme i la diglòssia i sobre la codificació de les llengües. Els darrers capítols són una presentació, amb una gran riquesa de detalls, de l'actual situació polític-cultural occitana.

Per tal de fer aquest gran treball de síntesi l'autor ha hagut de lluitar contra l'escassetat d'estudis parcials sobre el tema i les dificultats d'accés a les fonts, sovint menystingudes dels investigadors i, per tant, mal registrades bibliogràficament; la migradesa, per exemple, d'estudis en francès sobre el tema, malgrat les condicions prou bones de l'edició en aquesta llengua, però fins i tot també en català — pensem només en la importància del fabrisme sobre la reforma d'Alibert — voregen l'escàndol.

L'autor és conscient d'aquestes limitacions i no s'està pas de denunciar-les, evidenciant les llacunes i desbrossant camí sempre que pot. És molt lloable la seva actitud compromesa, lluny d'un fred objectivisme. Quan ha de triar, sap fer-ho: alibertisme i no pas mistralisme o PNO, i entre la mort, tan sovint anunciada de l'occità, i la continuïtat, sabrà escollir l'esperança. I quan cal denunciar, ho fa: així, per exemple, delata l'actitud racista que s'amaga darrera del terme *patois*, molt difós a França per a designar l'occità i també en obres científiques: «Diese Sicht [del *patois*, cf. els punts 1 a 5 de la pàg. 6] impliziert eine Theorie, derzufolge nicht alle Sprachen denselben «Wert» haben; es handelt sich also um eine grundsätzlich dem Rassismus gleichzusetzende Anschauungsweise» (pàg. 6); parlant de Mistral dirà: «Seine Forderungen bleiben, sobald sie die konkreten sprachlichen Belange verlassen, auf einem recht niedrigen Niveau präfaschistischer Heimatromantik» (pàg. 190).

En la presentació, molt detallada, de la reforma lingüística alibertina l'autor destaca la gran influència de Fabra. Alibert arriba a preferir una solució catalana

— la *h* per a marcar l'hiat en els mots cultes¹ —, malgrat que això provocarà incongruències en l'aplicació de la seva reforma al gascó, on la *h* és efectivament pronunciada. Una mostra més de l'afany d'Alibert per a aconseguir amb la seva reforma «una intercomprensión mai aisida entre los Occitans dels dos penjals dels Pirinèus». ² Sobre aquest aspecte hauria valgut la pena d'indicar que la reforma alibertina ha tingut fins ara ben poca acollida: no hi ha un públic lector català de la literatura en occità. ³ És clar que un canvi en la política cultural de les terres catalanes podria actualitzar en qualsevol moment els ideals alibertins.

En relació amb la difusió del francès per part de l'estat, l'autor indica que «Man darf die staatliche Intervention zuungunsten der ethnischen Sprachen nicht nur im negativen Lichte sehen» (pàg. 353). Hi discrepo: la intervenció de l'estat contra les llengües ètniques només ha estat negativa. La difusió de la cultura sota la intervenció de l'estat s'hauria pogut fer perfectament en occità, sense cap necessitat del francès i tota la seqüela d'alienacions que se'n deriven. Quant a la tronada teoria de la llengua-pont aplicada al català calia una posició crítica per part de l'autor (cf. pàg. 18).

Són molt útils els resums de la pàg. 260 sobre la gènesi de la codificació occitana; de les pàgs. 343-344 sobre els diferents àmbits on es fa servir l'occità: escassetat de l'escriptura i que, quan existeix, arriba a extrems com els d'alguns escriptors occitans que no parlen la llengua, ⁴ migradesa de les manifestacions públiques de la llengua (ràdio, televisió, diaris), ús de la llengua quasi només en el cercle familiar i de grups o cenacles rurals, més sovint masculins, reducció temàtica de la llengua a la vida camperola, l'esport i la política local; de la pàg. 350 sobre els diferents codis lingüístics emprats per un mateix parlant a Occitània: francès escrit, francès popular, francès regional, occità local, occità escrit, i, a la pàg. 358, sobre els diferents nivells de coneixement de l'occità per part dels parlants: des de qui parla normalment occità fins a qui el parla ocasionalment, qui el sap però no el parla si no cal, qui no el sap ni el parla, però presenta un fort substrat occità en el seu francès, l'anomenat «occitan residual», ⁵ i qui parla francès sense substrat occità.

L'obra marca una fita dins els estudis de l'occità modern.

Artur QUINTANA I FONT

ION COTEANU: *Stilistica funcțională a limbii române. Stil, stilistică, limbaj*. București. Editorial de l'Acadèmia de la República Socialista de Romania, 1973. 204 pàgs.

Aquest treball, dedicat a estudiar l'estilística funcional de la llengua romanesa, ens presenta, en un conjunt unitari, les preocupacions entorn dels problemes tècnics

1. *Vehicul* i no *véicul* amb la *h* mantinguda en occità no pas per raons etimològiques, sinó només per a indicar l'hiat d'acord amb el català; en català la *h* es etimològica i marca també l'hiat: hom escriu en aquesta llengua *vehicle* i no *véicle*.

2. LOÏS ALIBERT, *Gramatica occitana segons los parlars lengüadocians* (Montpelhièr 1976), pàg. xxxiv.

3. Hi ha hagut tanmateix alguna provatura per a crear aquest públic. N'és una mostra el *Petit cançonier d'oc* d'ALAN WARD, publicat a Barcelona l'any 1963, i les notes que l'acompanyen per a facilitar-ne la lectura als catalans.

4. Perquè no en són capaços o per refús, per aquella actitud definida com «écrire en langue d'oc, d'accord, mais je refuse de parler patois» que criticava a «Viure» Leon Cordas (cf. «Viure», núm. 7, pàg. 6).

5. Cf. JOAN LARZAC, «Viure», núm. 18-19, pàg. 29.